

Čo to vlastne RP je?

Registrované partnerstvo alebo registrované spolužitie zákonne vymedzuje partnerom rovnakého pohlavia špecifické, vymenované práva, zodpovednosť a právne uznanie. Tieto práva môžu byť podobné alebo takmer identické s právami heterosexuálnych párov.

Čo hovorí Ústava SR?

„Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. ... Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.“

1. Prečo je potrebné zriadiť inštitút RP?

Zriadenie inštitútu registrovaného partnerstva je dôležitým krokom Slovenska k zrovnoprávneniu osôb s menšinovou citovou a sexuálnou orientáciou a prejavom potláčania homofóbie ako aj diskriminácie v spoločnosti. Zároveň rieši základné praktické problémy spoločného spolužitia párov rovnakého pohlavia. Prijatie tohto zákona zaradí Slovensko medzi vyspelé európske demokracie, ktoré už legislatívne „ošetrili“ práva párov rovnakého pohlavia (pre podrobnosti pozri „ILGA-Europe map on legal situation for LGB people in Europe“).

2. Nedajú sa tieto vzťahy upraviť inak ako zákonom?

Doterajšou legislatívou v občiansko-právnom konaní je možné upraviť len niektoré súkromno-právne záležitosti medzi partnermi navzájom, nie je možné však upraviť verejno-

právne vzťahy, čo znamená vzťah partnerov a štátu – napr. vyživovacia povinnosť, právo na ochranu osobnosti, právo odmietnuť výpoveď, a pod. Je potrebné si uvedomiť, že aj homosexuálne osoby majú voči štátu povinnosti (platia dane, odvody atď.) ako všetci ostatní, tak aj im by mal štát poskytovať rovnaké služby za rovnakých podmienok.

3. Je spoločnosť na RP pripravená?

Dlhodobé výskumy verejnej mienky potvrdzujú, že väčšia časť spoločnosti podporujú prijatie takéhoto inštitútu a homosexuáli a ich blízki možnosť právne uzákoníť zväzky partnerov rovnakého pohlavia očakávajú. Pre príklad vo výsledkoch prieskumu zo septembra 2009 by prijatie zákona o registrovanom partnerstve v SR určite alebo skôr áno podporilo 45 % respondentov, určite alebo skôr nie 41 % a nevie 16 % (zdroj: FOCUS).

4. Koľkých ľudí sa bude zákon o RP týkať?

Ak vychádzame z predpokladu, že homosexuálnych osôb je v spoločnosti 3% (veľmi nízky odhad) a každá z nich má napríklad štyri blízke osoby, ktorým záleží na ich osude (rodičia, prarodičia, súrodenci, priatelia), zákon sa priamo či nepriamo dotkne vyše 800.000 občanov SR.

5. Prečo návrhy zákona obsahujú vzájomnú vyživovaciu povinnosť?

Pokiaľ zákon poskytuje práva, mal by ukladať aj povinnosti. Je celkom prirodzené, ak inštitút manželstva podporuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť, že bude tiež súčasťou zákona o registrovanom partnerstve. Vzájomná materiálna a finančná starostlivosť je jedným z hlavných atribútov trvalého partnerského spolužitia.

6. Ohrozuje RP rodinu?

Ak definujeme rodinu podľa jej funkcie, ako sú vzájomná sociálna, psychologická a materiálna podpora či výchova detí, sú homosexuálne zväzky rodinami, teda nemôžu rodinu ohrozovať. Zákon pre páry toho istého pohlavia sa života heterosexuálnych párov a rodín nedotkne, skôr naopak, registrované partnerstvo rodinu ako inštitúciu posilní, pretože je postavené na tradičných hodnotách pevných dlhodobých zväzkov.

7. Ako je to s adopciami?

Žiaden z doterajších návrhov zákona o RP adopciu dieťaťa nepovoľoval.

8. Nebude narušené výsostné postavenie manželstva?

Výsostné postavenie manželstva býva odôvodňované tým, že v manželstve sa vychovávajú deti, ale nie všetky manželstvá chcú alebo môžu deti vychovávať, čo hovorí o tom, že nie všetky deti sú vychovávané v heterosexuálnych manželstvách. Mnohé gejské a lesbické páry deti vychovávajú. Výhody však manželia získavajú bez ohľadu na to, či následne deti majú alebo nie. Je toto výsadné postavenie ospravedliteľné? Výsostné postavenie manželstva heterosexuálneho je diskriminačné, popiera občianske práva skupiny plnohodnotných členov spoločnosti.

9. Čo je to homofóbia?

Homofóbia je iracionálny strach z homosexuality, odpor a nenávisť k jej nositeľkám/nositeľom. Homofóbia stojí na rovnakom základe ako napr. rasizmus, xenofóbia a antisemitizmus, t. j. na strachu z odlišnosti vyplývajúceho z farby pleti, pôvodu, náboženského presvedčenia. Prítomnosť homofóbie

v spoločnosti popiera jej základné demokratické princípy – aj preto nesmie byť povzbudzovaná či tolerovaná.

10. Je homosexualita choroba? Je nenormálna?

Homosexualita je plnohodnotná a zdravá, i keď menej častá variácia citovej a sexuálnej orientácie. Absolútne nespĺňa znaky choroby, nepoškodzuje ľudské zdravie, nedá sa ňou „nakaziť“, neznemožňuje bežný život. Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) bola vyškrtnutá zo zoznamu chorôb. Väčšinový jav nemusí vždy byť predpokladom normality a na strane druhej menšinové javy ako napr. ľaváci či ryšavé vlasy nie sú nenormálne.

11. Je homosexualita nemorálna? Sú homosexuáli promiskuitnejší ako heterosexuáli?

Citová a sexuálna orientácia človeka nemá vplyv na jeho morálne vlastnosti. Stereotyp nemorálnosti a promiskuity je do veľkej miery spôsobovaný práve sexualizovaným mediálnym obrazom homosexuality.

12. Ako vnímať homosexualitu z náboženského hľadiska?

Je pravda, že niektoré náboženstvá odsudzujú homosexualitu. Avšak Slovensko je podľa ústavy sekulárnou krajinou a neprikláňa sa k žiadnemu náboženskému presvedčeniu.

13. Ako RP pomôže „tým ďalším“, okrem gejov a lesbičiek?

Uzákonenie RP uľahčí život aj „tretím stranám“, t.j. zamestnávateľom, rôznym úradom, poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, inštitúciám, ale aj hetero-príbuzenstvu, pretože tí všetci sa na základe legislatívy o RP budú môcť riadiť jasnými pravidlami pri rôznych životných situáciách týkajúcich sa

gejských a lesbických párov (napr. ochrana tretej osoby pred obvinením z porušenia bankového tajomstva, či lekárskeho zákona o osobných údajoch, nadriadení pracovníci rozoznajú, kedy môžu vyplatiť zamestnancovi OČR atď.).

12. Dá sa naučiť na homosexualitu (nakaziť sa)?

Sexuálnu orientáciu si človek nevyberá, nedá sa na ňu ani naučiť, ani ju získať ako chrípku. Väčšina homosexuálov sa narodili a boli vychovaní vo vzťahoch a rodinách heterosexuálnych, evidentne teda nejde o prenosný alebo naučiteľný jav.

Poslaním Iniciatívy Inakosť je ochrana ľudských práv a základných slobôd gejov a lesbičiek na Slovensku. Svojou činnosťou chce poukazovať na diskrimináciu gejov, lesbičiek, bi a trans ľudí v spoločnosti, a snažiť sa o jej odstránenie.

e-Mail: inakost@inakost.sk

Web: www.inakost.sk

Zdroj:

Gay a lesbická liga (ČR),

Úprava a vydanie pre SR:

©Iniciatíva Inakosť, 2010

Prečo

REGISTROVANÉ PARTNERSTVO

aj na Slovensku ?

(základné otázky a odpovede)

